

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 126.

Anden Session.

39te Møde.

Lørdagen den 30te November.

(Forts.)

Mourier (forts.): Men jeg finder mig, ved de Udtalelser, der idag ere hørte angaaende Betydningen af den i § 2 omhandlede Ansættelse, endnu foranlediget til at gjøre opmærksom paa, at det vistnok ikke er rigtigt opfattet, naar man vil have den 25 dobbelte Gjennemsnitsfum af de sidste 20 Mars Indtægter betragtede som en Ansættelse af Fæstestedernes virkelige Værdi. Saaledes tør denne Ansættelse netop ikke betragtes. Den er kun en Maalestok til Veiledning for Lehnscntrollen ved Opgjørelsen mellem den nuværende Fideicommissar og den successionsberettigede Familie; men den har ikke og skal ikke have Betydningen af en egentlig Taxation. Dette er under de tidligere Forhandlinger i Sagen, navnlig under Forhandlingerne i det andet Thing, gjentagne Gange stærkt udhævet. Man er i det Hele gaaet ud fra den Forudsætning, som ligeledes ved flere Leiligheder under Forhandlingerne er gjort gjældende, at Afhændelserne rimeligviis ville give et Udbytte, som endog betydeligt vil overstige en til Gjennemsnits-Indtægterne svarende Capital; thi den Sætning staaer fast, at Fæstegodsset i Reglen har en langt større Capitalværdi, end den, der svarer til de aarlige Indtægter af samme, capitaliseret efter en Rentefod af 4 pCt.

Den tidtævnte ærede Rigsdagsmand talte ogsaa i sit sidste Foredrag om, at Godseierne nok ville sælge, men kun — som han sagde — naar de kunde faae Fæstestederne betalte efter en Værdi, der ikke tilhører Nutiden, men Fremtiden, naar de, som han omtrent udtrykte sig, kunde see Fordringer tilfredsstillende, der høre hjemme i Drømmenes Rige, men ikke i Virke-

ligheden. Ja vel, lad os blive staaende ved „Virkeligheden“. Men jeg vil bede den ærede Rigsdagsmand ikke at glemme, at til denne Virkelighed høre ogsaa de Berettigelser, som den gjældende Lovgivning hjemler Godseierne med Hensyn til deres Fæstegods, og disse Berettigelser tør ligesaa lidt vilkaarligen berøves dem, som man vilkaarligen tør fratage dem deres Eiendomme. Men nu er Intet visere, end at, efter den gjældende Lovgivning, er Godseieren, navnlig og ved indtrædende Fæsteledighed, berettiget til at sælge Fæstestederne, og uden en eneste Stillings Fradrag at tilegne sig Kjøbesummen, altsaa hele den virkelige Salgsværdi. Det er det Eine, og det Andet, som staaer ligesaa fast, er, at Godseieren efter den gjældende Lovgivning har en uimodsigelig Ret til ved Fæsteledighed, naar han vælger igjen at bortfæste Gaarden, da frit at contrahere med den vordende Fæster om Vederlaget for Brugen og Besiddelsen af Gaarden, saavel om Indfæstningen som om Landgilden og den øvrige aarlige Indtægter. Disse to Sætninger have den utvivlsomste Hjemmel i Lovgivningen. Det er disse ved den gjældende Lovgivning hjemlede Berettigelser, hvormed jeg maa bede den ærede Rigsdagsmand vel at erindre, at de høre med til den Virkelighed, om hvilken han talte.

Wegener: Jeg har nærmest begjært Ordet i Anledning af den Betydning, som den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste District (Winther) lagde ind i mine Ord, der var lige den modsatte af den, som laae tydelig i min Udtalelse. Jeg henpegede nemlig til de Adresser, som vare indkomne angaaende dette Lovforslag, og sagde, at den Vægt, jeg lagde paa disse Adresser, var netop en af Marsagerne til, at jeg var gaaet ind paa Udvalgets